

# ARCHIV PODKLADŮ – Žádost o rozšíření akreditace doktorského studijního programu české dějiny

12.3.2002

Č.j.Doc. RNDr. Petr Kolář, CSc.

děkan

Filozofická fakulta Univerzity Karlovy

nám. Jana Palacha 2

116 38 Praha 1 Spectabilis pane děkane, dovoluji si obrátit se na Vás s návrhem na rozšíření studijního doktorského programu české dějiny, který zajišťuje Filozofická fakulta Univerzity Karlovy (dále FF), o účast Historického ústavu Akademie věd České republiky (dále HÚ). V příloze naleznete materiály dokládající zajištění tohoto kroku se strany HÚ, a to z hlediska personální i materiální nabídky. Návrh vychází z předchozího jednání pověřených pracovníků HÚ se zástupci historických ústavů a kateder Vaší fakulty. Věřím, že shledáte předloženou nabídku přínosnou pro rozšíření možností zmíněného studijního doktorského programu. Prosím Vás, abyste návrh projednal s fakultními orgány a v případě souhlasu se obrátil s příslušnou žádostí na akreditační komisi při MŠTM. Se srdečným pozdravem

Žádost o akreditaci rozšířeného akreditovaného studijního programu  
Název a sídlo žadatele:  
Filozofická fakulta Univerzity Karlovy

nám. Jana Palacha 2

116 38 Praha 1

Název studijního programu: české dějiny

Typ studijního programu: doktorský

Forma studijního programu: prezenční  
Název a sídlo právnické osoby, o níž bude akreditace rozšířena:

Historický ústav Akademie věd České republiky

190 00 Praha 9Zdůvodnění žádosti o rozšíření akreditace1. Historický ústav AV ČR má za sebou dlouhou tradici vědecké výchovy, která ve formě aspirantského studia probíhala až do přijetí vysokoškolského zákona v roce 1999. Jeho pracovníci mají kromě potřebných profesních znalostí i dlouholeté zkušenosti s prací se začínajícími vědci, s jejich odbornou přípravou a s vedením disertačních prací. I v současnosti působí někteří členové ústavu jako interní i externí školitelé či konzultanti doktorandů při vysokoškolských institutech a katedrách, zasedají v oborových radách doktorských studijních programů a jsou zváni k přijímacím konkursům a průběžným zkouškám.2. Doktorandi se mohou při blízkém styku s vědeckým pracovištěm základního výzkumu seznámit a osvojit si různé formy vědecké práce, a to i takové její druhy, pro které na vysokoškolském pracovišti zpravidla nejsou podmínky (např. soustavná ediční činnost, bibliografická specializace, práce na tvorbě lexikonů, atlasů či encyklopedií). Tyto typy vědecké činnosti zvláště podporují houževnatost, soustavnost, přesnost a vědeckou disciplínu a vyžadují zvládnutí základních programovacích technik, což výrazně zvyšuje historikovu odbornost.3. Doktorandi se seznámí s chodem vědeckého pracoviště a budou se podílet na jeho aktivitách včetně pravidelné přednáškové činnosti, účasti na konferencích, kolokviích a workshopech, mohou být zahrnováni do grantových projektů zkušenějších pracovníků ústavu a bezprostředně se seznámí se všemi publikačními možnostmi poskytovanými pracovištěm (časopisy, ročenky, sborníky), jichž mohou využívat.4. Kromě odborného vedení zkušených specialistů mohou doktorandi využívat kvalitní materiální zázemí pro vědeckou práci, které ústav poskytuje, především počítačové vybavení včetně připojení na síť, tiskáren a skenerů, bibliografickou databázi, knihovní služby v rozsahu poskytovaném kmenovým zaměstnancům a další technické i informační zdroje (viz specifikaci v příslušném oddílu žádosti).5. Osobní znalost prostředí vědeckého ústavu Akademie obohatí studenty o nové kontakty, seznámí se s dalšími významnými osobnostmi oboru i s

perspektivami vědecké činnosti postgraduátů, poznají způsob práce a ducha pracoviště odlišné od prostředí vysokoškolských ústavů a tím získají informace pro kvalitnější kariéerní rozhodování a objektivnější zhodnocení vlastních předpokladů pro další uplatnění. Pro obor sám pak budou nepochybně přínosem lidé, kteří budou mít osobní zkušenosti s oběma typy vědeckých pracovišť a budou praktickou zárukou spolupráce a prolínání myšlenek i aktivit mezi akademickými a univerzitními ústavu. V Praze, dne 12. března 2002 Prof. PhDr. Jaroslav Pánek, DrSc. PhDr. Jan Gebhart, CSc.

ředitel HÚ AV ČR předseda Vědecké rady HÚ AV ČR Příloha č. 1. Personální zajištění rozšířeného studijního doktorského programu české dějiny ze strany HÚ:

V pražském ústředí Historického ústavu působí v oboru české dějiny 3 profesori, 3 docenti, 6 pracovníků dosáhlo titulu DrSc. a 9 pracovníků získalo titul CSc. – PhD. (Dr.), což představuje odbornou kapacitu schopnou zabezpečit dostatečnou kvalitu doktorského studia. Tito odborníci mohou pracovat jako školitelé a konzultanti a podílet se na přednáškové a seminární činnosti určené doktorandům. 1. středověk

Prof. PhDr. František Šmahel, DrSc.

Zaměření: obecné dějiny pozdního středověku; humanismus, renesance a reformace ve střední Evropě; dějiny středověkých univerzit; středověká ikonologie a ikonografie; doktríny a mentality pozdního středověku.

Profesní údaje: PhDr. 1963, CSc. 1965, DrSc. 1990, habilitace pro obor starší české dějiny 1991, profesor pro české dějiny 1995; 1953-1954 horník na dole Jan Šverma v Ostravě; 1959-1963 ředitel Městského muzea v Litvínově; 1964-1974 vědecký pracovník Historického ústavu ČSAV; 1975-1979 řidič tramvaje; 1980-1989 historik v Muzeu husitského revolučního hnutí v Táboře; 1990-1998 ředitel Historického ústavu ČSAV (AV ČR); 1993-1998 vedoucí semináře českých středověkých dějin na FF UK; od 1998 ředitel Centra medievistických studií.

Členství v domácích vědeckých orgánech (ve výběru):

od 1990 vedoucí redaktor Českého časopisu historického; 1991-1992 člen Koordinační rady vlády ČR pro vědu a

výzkum/místopředseda Grantové agentury AV ČR; 1993-1994 místopředseda vědecké rady AV ČR, dále její člen; od 1993 člen Komise pro vědecké hodnosti; od 1995 člen Vědecké rady Univerzity Karlovy a člen Učené společnosti ČR; od 1998 místopředseda Učené společnosti ČR a člen Akreditační komise vlády ČR; od 2001 předseda Vědecké rady AV ČR.

Významné uznání a pocty:

1983 pozvání k přednáškám a bronzová medaile Collège de France (Paris); 1990 Max Planck Research Award; 1993 Otto von Freising Gastprofessur, Katholische Universität Eichstätt, 1994 Forschungspreis der Stiftung Historisches Kolleg München a členství v Collegium Carolinum, Mnichov; 1995 výroční cena Akademie věd ČR za knihu Husitská revoluce I-IV; 1996 Hans-Sigfrid-Preis Univerzity v Bernu; zvolen čestným členem American Historical Association; 1997 Corresponding Fellow of the Royal Historical Society/Corresponding Fellow of the British Academy; 1998 medaile Františka Palackého AV ČR.

Pedagogické působení: Ústav českých dějin FF UK, od 1990

Publikované bibliografie: Bibliografieprací Františka Šmahela z let 1956-1994, in Husitství – Reformace – Renesance. Sborník k 60. narozeninám Františka Šmahela, sv. III, Praha 1994, s. 1059-1129.

Výběrová bibliografie 1996-2001:

Knihy a edice:

Husitská revoluce 1-4 (2. vyd. Praha 1995-1996); Historia magistra – poučení z historie (Olomouc 1998).

Eschatologie und Hussitismus. Hrsg. von Alexander Patschovsky und F. Š. (Praha 1996); In memoriam Josefa Macka (1922-1991). Uspořádali Miloslav Polívka a F. Š. (Praha 1996); Häresie und vorzeitige Reformation im Spätmittelalter. Hrsg. von F. Š. unter Mitarbeit von Elisabeth Müller-Luckner (München 1998); Idea národa v husitských Čechách, 2. doplněné vyd., Praha 2000; Husitské Čechy. Struktury, procesy, ideje, Praha 2001.

Cizojazyčné studie:

Das purgatorium sompniatum in der hussitischen Topographie des Jenseits, in Eschatologie und Hussitismus, Praha 1996, s. 115-138; Das verlorene Ideal der Stadt in der böhmischen

Reformation, Jahrbuch des Historischen Kollegs 1995, München 1996, s. 45-69; Die Anfänge des Humanismus in Böhmen, in: Humanismus und Renaissance in Ostmitteleuropa vor der Reformation, Köln-Weimar-Wien 1996, s. 189-214. Tabor als Modell einer Gesellschaftsordnung, in: Reform von Kirche und Reich zur Zeit der Konzilien von Konstanz (1414-1428) und Basel (1431-1449), Konstanz 1996, s. 191-201; Die königlichen Feste im mittelalterlichen Böhmen, *Bohemia* 37, 1996, s. 271-290; Die Karlsuniversität Prag und böhmische Humanistenkarrieren, in: Gelehrte im Reich. Zur Sozial- und Wirkungsgeschichte akademischer Eliten des 14. bis 16. Jahrhunderts, Berlin 1996, s. 505-513; Literacy and Heresy in Hussite Bohemia, in: Heresy and Literacy, 1000-1530, 2. vyd. Cambridge 1996, s. 237-254. Magisme et superstitions dans la Bohême hussite, in: *Homo Religiosus* autour de Jean Delumeau, Paris 1997, s. 255-263; Das Ideal einer gerechten Ordnung und sozialen Harmonie im Werk des Magisters Johannes Hus, in: Jan Hus – Zwischen Zeiten, Völkern, Konfessionen, München 1997, s. 203-211; [Matthias Corvinus] Der böhmische König (1469-1490), in: *Der Herrscher in der Doppelpflicht. Europäische Fürsten und ihre beiden Throne*, Mainz 1967, s. 29-49; Peter von Cheltschitz und seine Kritik der geistlichen und weltlichen Gewalten, *Historica* 2, Praha 1995 (1997), s. 61-73; Der Blaue Hut aus Sezimovo Ústí. Ein Beitrag zur Rechtsarchäologie, in: *Život v archeologii středověku*, Praha 1997, s. 610-614; Enea Silvio Piccolomini and His *Historia Bohemica*, in: *Enea Silvio, Historia bohemia – Historie česká*, Praha 1998, s. LIII-XCVII; Pax externa et interna: Vom Heiligen Krieg zur Erzwungenen Toleranz im hussitischen Böhmen (1419-1485), in: *Toleranz im Mittelalter*, Sigmaringen 1998, s. 221-273; The Hussite Movement: An Anomaly of European History? In: *Bohemia in History*, Cambridge University Press 1998, s. 79-97; Die Anfänge der Prager Universität. Kritische Reflexionen zum Jubiläum eines „nationalen Monuments“. *Historica* 3-4, 1996-1997, s. 7-50; The Medieval „Rebirth“ of the Czech Nation, in: *Acta Universitatis Carolinae – Philosophica et Historica* 3, 1996 (1998), s. 33-39; I contatti tra la prima

Riforma e il Rinascimento, in Italia e Boemia nella cornice del Rinascimento europeo, a cura di Sante Graciotti, Firenze 1999, s. 11-22; Genauso haben wir es erlebt... Vorläufiger Rückblick auf die Ära der „Normalisierung“ vom August 1968 bis November 1989, in Bedřich Loewenstein. Překračování hranic aneb zprostředkovatel, Praha 1999, s. 206-221; Crypto- et semi-vaudois dans la Bohème hussite, Revue de l'histoire des religions, Tome 217, 2000, s. 101-120; Causa non grata: Premature Reformation in Hussite Bohemia, in: Christianity in East central Europe. Late Middle ages, Lublin 1999 (2000), s. 224-231; La scuola delle „Annales“ nella storiografia ceca, in: Dimensioni e problemi della Ricerca storica 1., 2000, s. 87-103; Zwei Vorlesungsverzeichnisse zum Magisterium an der Parger Artistenfakultät aus deren Blütezeit 1388-1390, Jahrbuch für Universitätsgeschichte 4, 2001, s. 195-207.

V češtině publikoval autor více než dvě desítky studií v odborných časopisech a sbornících, v různých sbornících, jako kapitoly kolektivních vědeckých prací a úvody k pramenným edicím či překladům. Prof. PhDr. Josef ŽEMLIČKA, DrSc.

Zaměření: české dějiny raného a vrcholného středověku v evropském kontextu (10.- poč. 14. století), studium vzniku a počátků měst, dějiny středověkého osídlení a kolonizace, počátky a rozmach šlechty, strukturální proměny středověké společnosti.

Profesní údaje: PhDr. 1971, DrSc. 1997, habilitace 1998; profesor pro české dějiny 2002; Historický ústav od 1970. Od r. 1988 člen Commission internationale pour l'histoire des villes (od r. 1998 člen výboru).

Člen redakčních rad: Český časopis historický, Mediaevalia Historica Bohemica, Historická geografie, Slovanský přehled, Muzejní a vlastivědná práce/Časopis Společnosti přátel starožitností aj.

Pedagogické působení: v Ústavu českých dějin FFUK Praha, externí člen katedry PVH a archivního studia FFUK Praha.

Publikované bibliografie: Historická geografie 29, 1997, s. 363-370; ČČH 96, 1998, s. 244-245.

Výběrová bibliografie 1996-2001:

## Knihy a edice:

Čechy v době knížecí, 1034-1198, Praha 1997; Století posledních Přemyslovců, 2. vyd., Praha 1998; Historický atlas měst České republiky 6: Slaný (vedoucí autorského kolektivu), Praha 1998

## Studie:

„Právo nucené směny“ při zakládání středověkých měst, ČČH 96, 1998, s. 502-531; Děkan Vít, hodnostář a dobrodinec pražské kapituly, in: Facta probant homines. Sborník příspěvků k životnímu jubileu Z. Hledíkové. Ed. I. Hlaváček – J. Hrdina, Praha 1998, s. 549-569; Rod, rodina a příbuzenstvo Hroznaty Tepelského (K otázce fyzické kontinuity české šlechty), Plzeňský historický sborník 4, 1998, s. 5-39; Natürliche Zerstörungen in den böhmisch-mährischen Städten während des Mittelalters und der frühen Neuzeit, in: Stadtzerstörung und Wiederaufbau. Zerstörungen durch Erdbeben, Feuer und Wasser. Hrsg. von Martin Körner. Bern – Stuttgart – Wien, Verlag Paul Haupt 1999, s. 147-155; Přemyslovci – Piastovci – Slavníkovci, in: Svatý Vojtěch, Čechové a Evropa. Red. D. Třeštík a J. Žemlička, Praha 1998 (1999), s. 37-48; „Dvacet pánů“ české země (K vymezení panujícího rodu v 11. a 12. století), Časopis Matice Moravské 117, 1998 (1999), s. 293-309; Markomané, Němci a středověká kolonizace (K historiografii jednoho problému české medievistiky), Český časopis historický 97, 1999, s. 235-272; Rod, rodina a příbuzenstvo Hroznaty Tepelského, Plzeňský historický sborník 4, 1998 (1999), s. 5-39; „Říše“ českých Boleslavů, in: Srodkowoeuropejskie dziedzictwo swiatogo Wojciecha, red. A. Barciak, Katowice 1998, s. 61-69; Herrschaftzentren und Herrschaftorganisation; Die Přemysliden in Böhmen; Die Gemeinsame Kultur, vše in: Europas Mitte um 1000, ed. A. Wieczorek a H.-M. Hunz, Stuttgart 2000; Středověká kolonizace, in: František Palacký, dějiny a dnešek, ed. F. Šmahel, Praha 1999, s. 101-111; Boehmen – von slawischen Burgzentren zum spätmittelalterlichen Stätenetz, in: Städtelandschaft – Stättenetz – zentralörtliches Gefüge, ed. M. Escher – A. Haverkamp – F.G.Hirschmann, Mohuč 2000 (2001), s. 233-254; Rod Přemyslovců na rozhraní 10. a 11.

století, in: Přemyslovský stát kolem roku 1000, ed. J. Sláma – D. Třeštík – L. Polanský, Praha 2000 (2001), s. 267-273, 354-357; Das Přemysliden-Geschlecht an der Wende vom 10. zum 11. Jahrhundert, in: Boleslav II., Praha 2001, s. 79-91. Doc. PhDr. Eva SEMOTANOVÁ, DrSc.

Zaměření: interdisciplinární výzkum v oborech historická geografie, historická kartografie, dějiny kartografie a srovnávací dějiny měst.

Profesní údaje: PhDr. 1979, DrSc. 1998, habilitace v oboru české dějiny 2001. Historický ústav od 1984. Od 1998 předsedkyně Komise pro historickou geografii, od 1994 kurátor Mapové sbírky HÚ AV ČR.

Člen redakčních rad: Historická geografie.

Pedagogické působení: externí člen katedry PVH a archivního studia FFUK Praha a Ústavu historických věd Vysoké školy pedagogické Hradec Králové

Výběrová bibliografie 1996-2001:

Knihy a edice:

Historický atlas měst ČR, sv. 1-10, Praha 1995-2001, autorský a redakční podíl; Historická geografie českých zemí, Praha 1998; Atlas českých dějin I. Do roku 1618, Praha 1998; České dějiny, stručný přehled, Praha 1998; Lexikon mapových archivů a sbírek České republiky (s R. Šimůnkem), Praha 2000; Mapy Čech, Moravy a Slezska v zrcadle staletí, Praha 2001.

Studie:

Thematische Kartographie in den böhmischen Ländern im 19., Jahrhundert. In: Prager Wirtschafts-und sozialhistorische Mitteilungen 3. Prag 1996, s. 37-49; Kartografické materiály a srovnávací dějiny měst. In: Z dějin geodézie a kartografie 09. Praha 1997, s. 87-96; Proměny krajiny na mapách českých zemí. In: Historická geografie 30. Praha 1999, s. 181-205; František Palacký a historická geografie, in: František Palacký, dějiny a dnešek, Praha 1999 (2000), s. 189-197; Nejstarší mapa Českého středohoří, in: Porta Bohemica, Litoměřice 2001, s. 9-26; „Tematické“ legendy tištěných map Českých zemí, Historická geografie 31, 2001, 241-274. PhDr. Miloslav POLÍVKA, CSc.



Zaměření: české dějiny pozdního středověku; dějiny husitství a česko-německých vztahů ve 14. a 15. století; edice norimberských pramenů k českým dějinám husitské doby.

Profesní údaje: PhDr. 1975, CSc. 1981; Historický ústav od 1975; člen Komise pro vydávání spisů M. Jana Husa, Komise pro studium problematiky spojené s osobností, životem a dílem M. J. Husa při České biskupské konferenci, vědecké rady Centra mediévistických studií v Praze.

Člen redakčních rad: *Mediaevalia Historica Bohemica*, *Historica*, *Husitský Tábor*, *Středočeský sborník historický*, *Historie a vojenství*.

Pedagogické působení: na katedře PVH a archivního studia FFUK Praha, v Historickém ústavu FF MU v Brně. Výběrová bibliografie 1996-2001:

Knihy a edice:

In memoriam Josefa Macka, red. M. Polívka, F. Šmahel, Praha 1996; Jan Hus ve Vatikánu, ed. J. Pánek – M. Polívka, Praha 2000

Studie:

Sebeuvědomění české šlechty na pozadí česko-německých vztahů na sklonku doby husitské, ČČH 93, 1995, s. 426-450; Hussens Adel – Hussens König, in: Jan Hus. Zwischen Zeiten, Völkern, Konfessionen, hrsg. von F. Seibt, München 1997, s. 81-89; Nürnberg als Nachrichtenzentrum in der ersten Hälfte des 15. Jahrhunderts, in: Kommunikationspraxis und Korrespondenzwesen im Mittelalter und in der Renaissance, hrsg. von H.-D. Heimann und I. Hlaváček, Paderborn – München – Wien – Zürich 1998, s. 165-178; Briefe der Reichsstadt Nürnberg an die Geistlichen in den böhmischen Ländern aus den Jahren 1404-1434, in: Facta probant homines. Sborník příspěvků k životnímu jubileu Z. Hledíkové. Ed. I. Hlaváček – J. Hrdina, Praha 1998, s. 379-40; Wirtschaftliche Beziehungen Nürnbergs mit den „böhmischen Ketzern“ in den Jahren 1419 bis 1434, in: Mitteilungen für Geschichte der Stadt Nürnberg 85, 1999, s. 1-19.

Znovu ad fontes. Husitské Čechy v norimberských pramenech, ČČH 97, 1999, s. 19-36.

Morava v norimberských missivech za markrabství Jošta

Lucemburského, in: Nový Mars Moravicus aneb Sborník příspěvků, jež věnovali Prof. Dr. Josefu Válkovi jeho žáci a přátelé k sedesátinám. Brno 1999, s. 261-173; K modernímu bádání o husitském vojenství, Historie a vojenství 1999, s. 630-641.

K bádání o husitství v zahrničí (Krátký nárys k jubileu 120 let od založení Husirského muzea v Táboře). In: Husitský Tábor 12, 1999, s. 121-130; Ulrich von Rosenberg und seine Umgebung, in: Adlige Welt und familiäre Beziehungen, Potsdam 2000, s. 50-72; Obchodovali Norimberští s husity? in: Septuaginta Paulo Spunar oblata, ed. J. Kroupa, Praha 2000 (2001), s. 401-9. PhDr. Dušan TŘEŠTÍK, CSc.

Zaměření: dějiny raného a vrcholného středověku ve středovýchodní Evropě v 6. -12. století, dějiny kultury, teorie historie.

Profesní údaje: PhDr. 1956, CSc. 1961; Historický ústav od 1958; Centrum medievistických studií (člen od 1998), Centrum pro teoretická studia (člen od 1996), Vědecká rada Akademie věd ČR (člen od 1996).

Člen redakčních rad: Český časopis historický (spoluvydavatel od 1990), Mediaevalia Historica Bohemica.

Výběrová bibliografie: Bibliografie prací Dušana Třeštíka, Mediaevalia Historica Bohemica 3, 1993, 13-17.

Významná uznání a pocty: medaile Františka Palackého za zásluhy ve společenských vědách

Výběrová bibliografie 1996-2001:

Knihy a edice:

Počátky Přemyslovců. Vstup Čechů do dějin (530-935), Praha 1997; Češi. Jejich stát, národ, dějiny a pravdy v transformaci. Texty z let 1990-1998, Brno 1998; Myslití dějiny, Praha 1998; Vznik Velké Moravy. Moravané, Čechové a střední Evropa v letech 781-871, Praha 2001.

Studie:

The Baptism of the Czech Princes in 845 and the Christianization of the Slavs, Historica 2, Nova series, 1995 (1997), 7-59; Příklad prvních Slovanů do českých zemí v letech 510-533, ČČH 94, 1996, 245-280; Dějiny jako katedrála nebo jako prostor k rozlišení?, ČH 94, 1996, 581-588; Konec

paradigmatu. Poznámky k postmoderní situaci nejenom v dějepisectví, in: K poctě Jaroslava Marka. Red. L. Slezák a R. Vlček. Praha 1996 (1997), 247-255; Biskup Vojtěch a vznik střední Evropy, Dějiny a současnost 1997, č. 3, 5-12; Svatý Vojtěch a formování se střední Evropy, in: Svatý Vojtěch, Čechové a Evropa. Praha 1998, 31-56; Großmähren, Passau und die Ungarn um das Jahr 900, Byzantinoslavica 59, 1998, 28-45; Deutsche Bohemistik – wozu? Osteuropa 7, 1999, s. 730-734; Král Muž. Slovanský etnagonický mýtus v Čechách 9.-10. století. in: Nový Mars Moravicus aneb Sborník příspěvků, jež věnovali Prof. Dr. Josefu Válkovi jeho žáci a přátelé k sedesátinám. Brno 1999, s. 71-85; Jak jsme na tom? O nemožnosti etiky a nezbytnosti mravnosti, in: Překračování hranic aneb zprostředkovatel Bedřich Loewenstein. Praha-Brno 1999, s. 222-231; Von Svatopluk zum Boleslaw Chrobry, In: The Neighbourghs of Poland in the 10th Century, ed. P. Urbanczyk, Varšava 2000, s. 111-146; Anläufe zur Gestaltung der slawischen Reiches, in: Europas Mitte um 1000, ed. A. Wieczorek a H.-M. Hunz, Stuttgart 2000, s. 298-303; Der Mönch Christian, tamtéž, s. 424-5; Die dynastischen Heiligen und Landespatrone, tamtéž, s. 883-887; Die Tschechen, tamtéž, s. 356-366; Bohemia“s Iron Year, in: Europe around the Year 1000, ed. P. Urbanczyk, Varšava 2001, s. 427-450; Veliké město Slovanů Praha, in: Přemyslovský stát ve střední Evropě v 10. století, ed. D. Třeštík – J. Sláma – I. Polanský, Praha 2001, s. 49-70; „Eine grosse Stadt der Slawen namens Prag“, in: Boleslav II., ed. P. Sommer, Praha 2001, s. 93-138.2. raný novověk

Prof. PhDr. Jaroslav PÁNEK, DrSc.

Zaměření: české a středoevropské dějiny raného novověku, zvl. dějiny stavovství, šlechty, marginálních vrstev; dějiny Slovinska a Balkánu; problémy historiografie a výuky dějin raného novověku; současné historické vědomí.

Profesní údaje: PhDr. 1971, CSc. 1980, DrSc. 1991, habilitace 1992, profesor pro české dějiny 1996. Historický ústav 1976-1993, ředitel Historického ústavu od 1998, člen Vědecké rady AV ČR od 2001; Ústav českých dějin FFUK (zástupce

ředitele) 1993-1998, člen VR Jihočeské university 1995-1998, prorektor UK pro zahraniční styky 1997-2000, člen Vědecké rady UK 1997-2000, člen VR Masarykova ústavu AV ČR od 2001; předseda Historického klubu – Sdružení historiků ČR od 1996, člen Collegia Carolina München od 1998, člen Czech and Slovak History Conference (USA) od 1999; členství v mnoha zahraničních i tuzemských komisích, sdruženích, nadacích atd. Člen redakčních rad: Český časopis historický (vedoucí redaktor od 2000), Folia Historica Bohemica (vedoucí redaktor), Historica. Historical Sciences in the Czech Republic (vedoucí redaktor), Dějiny a současnost, Österreichische Osthefte, Pražský sborník historický, Sborník archivních prací, Sborník vlastivědných prací z Podblanicka, Slovanský přehled, Studia Comeniana et Historica, Středočeský sborník historický, Scholars of Early Modern Studies, Zpravodaj Historického klubu aj.

Významná uznání a pocty: 2001 čestný doktorát Opolské univerzity

Pedagogické působení: člen Ústavu českých dějin FF UK

Publikované bibliografie: Souhrnná bio-bibliografická ročenka Historického ústavu AV ČR, Praha-Brno 1999, s. 91-95; J. Válka, Jaroslav Pánek padesátníkem, Studia Comeniana et Historica XXVII/57-58, 1997, s. 282-285; Eva Procházková, Historik Jaroslav Pánek. Bibliografie literárního díla, Benešov 1998.

Výběrová bibliografie 1996-2001:

Knihy a edice:

Poslední Rožmberk. Životní příběh Petra Voka, Praha 1996; Když císař odchází (Lidská tragédie a posmrtná sláva Rudolfa II. očima současníků), Praha 1997; Jiří Tywoniak (1919-1995). Život a dílo českého historika, archiváře a organizátora vlastivědné práce, Benešov 1997; Vilém z Rožmberka. Politik smíru, Praha 1998; Samostatný stát mezi většími sousedy – podnět pro slovinskou politiku a kulturu. Sborník z mezinárodního vědeckého zasedání (Praha, Klementinum 16. 10. 1997), usp. Jaroslav Pánek, Praha 1999; Lexikon současných českých historiků, uspořádali J. Pánek a P. Vorel, Praha 1999;

Kronika Českých zemí oddíl Doba předbělohorská (vedoucí autorského kolektivu), Praha 1999; Jan Hus ve Vatikánu. Mezinárodní rozprava o českém reformátoru 15. století a o jeho recepci na prahu třetího tisíciletí, Praha 2000 (spoluautor M. Polívka); Vladislavské zřízení zemské a počátky ústavního zřízení v českých zemích (1560-1619), usp. K. Malý a J. Pánek, Praha 2001

Studie (od 1999):

K úrovni českého politického myšlení na počátku novověku, in: Sborník k 70. narozeninám prof. dr. Jaroslava Mezníka, Časopis Matice moravské 117, 1998 (1999), s. 453-464; The International Conference on Johannes Hus in Rome, Historica 5-6 (1998-1999), s. 263-271 (s M. Polívkou); První krize habsburské monarchie, in: Stavovský odboj roku 1547. První krize habsburské monarchie, usp. P. Vorel, Pardubice 1999, s. 11-27; Königswahl oder Königsaufnahme? (Thronwechsel im Königreich Böhmen an der Schwelle zur Neuzeit), in: Historica 3-4, 1996-97, Prague 1998 (1999), s. 51-67; Víra i chléb (K otázce vystěhovalectví východočeských evangelíků do Braniborska), in: Sborník k 70. narozeninám doc. PhDr. Jaroslava Kašpara, CSc., usp. I. Hlaváček a I. Ebelová, AUC – Phil. et Hist., 5/1996, Z pomocných věd historických XV, Praha 1999, s. 175-184; L' "Italia meta dei viaggiatori cechi del Rinascimento, in: Italia e Boemia nella cornice del Rinascimento europeo, a cura di Sante Gracioti, Firenze 1999, s. 333-345; Česká historická věda a české historické vědomí, in: ČČH 97, 1999, s. 311-320; reedice: Zpravodaj Historického klubu 10, 1999, č. 1, s. 1-14; The Rule of Emperor Rudolf II in the Kingdom of Bohemia, in: Přednášky z XLI. běhu Letní školy slovanských studií, Praha 1998 (1999), s. 191-201; Die tschechische Historiographie in den neunziger Jahren, in: Österreichische Osthefte 41, 1999, s. 5-23; Historiografie, historické vědomí a odpovědnost (Úvodem k VIII. sjezdu českých historiků), in: Zpravodaj Historického klubu 10, 1999, č. 2, s. 5-14; Staatsbildung in einer überstaatlichen Monarchie: Der Fall Böhmen, in: Der frühmoderne Staat in Ostzentraleuropa I, hrsg. von Antoni Mączak und Wolfgang E.J. Weber, Augsburg 1999

(2000), s. 88-102; Il Convegno internazionale su Giovanni Hus a Roma, in: Bolletino dell' "Istituto Storico Ceco di Roma, Praga 2000, s. 77-95 (s M. Polívkou); Die niderlendische raiss Peter Wok"s von Rosenberg, in: Septuaginta Paulo Spunar oblata ed. J. Kroupa, Praha 2000, s. 553-560; „Raný novověk“ a problém základních pojmů ve výuce dějepisu, in: Historické inspirace, red. H. Mandelová, Praha 2000, s. 53-60; Emperador, rey y revuelta estamental, in: Carlos V / Karl V. 1500-2000, ÖAW 2001, 137-149; Český a moravský sněm v politickém systému České koruny doby předbělohorské (1526-1620), in: Sejm czeski od czasów najdawniejszych do 1913 roku, ed. M. Ptak, Opole 2000 (2001), s. 31-47; České stavovské vize střední Evropy, in: Kultura polityczna Polski III, red. M. Kosman, Poznaň 2000 (2001), s. 103-117; Česká historiografie na sklonku 20. století jako problém kontinuity, in: U schyłku tysia clectia, Poznaň 2001, s. 189-210; Pojetí předbělohorských českých dějin v díle Zdeňka Kalisty, in: Zdeněk Kalista a kulturní historie, Semily 2000 (2001), s. 131-140; Historiografie, historické vědomí a odpovědnost, in: VIII. sjezd českých historiků, Praha 2000 (2001), s. 19-27; Historiografie mezi Prahou a Brnem, in: Dějiny Moravy a Matice moravské, Brno 2000, s. 21-30; Vklad Ivana Dorovského do nové formulace česko-jihoslovanských vztahů, in: Litteraria Humanitas, red. I. Dorovský, Brno 2001, s. 107-116; Spor o Edvarda Beneše – spor o české dějiny, in: Společnost Edvarda Beneše v Praze 1990-2000, ed. V. Olivová, Praha 2001, s. 25-31; Czesi i Polacy w tysiącletniej historii, in: Zwrot 52, 2001, č.7 a 8, s. 3-9, 3-9; Český stát a stavovská společnost na prahu novověku ve světle zemských zřízení, in: Vladislavské zřízení zemské, Praha 2001, s. 13-54; Zemská zřízení v kontextu ústavních proměn ve střední Evropě, temtéž, s. 403-414. PhDr. Jiří MIKULEC, CSc.

Zaměření: české dějiny pobělohorské doby, zvl. náboženská, sociální a kulturní problematika protireformace a rekatolizace; habsburská monarchie v 17. a 18. století.

Profesní údaje: PhDr. 1988, CSc. 1991; v Historickém ústavu od 1987, od 1997 vedoucí oddělení raného novověku, výkonný redaktor nakladatelství HÚ.

Člen redakčních rad: *Folia Historica Bohemica*, *Historica. Historical Sciences in the Czech Republic*.

Pedagogické působení: od 1996 externí výuka na Ústavu českých dějin FFUK.

Výběrová bibliografie 1996-2001:

Knihy a edice:

Lexikon českých panovnických dynastií, Praha, Akropolis 1996 (s J. Čechurou, M. Hlavačkou a F. Stellnerem); Mikuláš Dačický z Heslova, Paměti (výbor, čtenářská edice), Praha, Akropolis 1996; Habsburský stát, katolické vyznání a pruská hrozba v první polovině 18. století, *Střední Evropa* 64, 1996, s. 105-112; Leopold I. Život a vláda barokního Habsburka, Paseka, Praha-Litomyšl 1997; P. Bělina, P. Čornej, J. P. Kučera, J. Mikulec, P. Státníková, J. Vlk, *Dějiny Prahy I*, Paseka, Praha-Litomyšl 1997 (Hlava VIII.-IX., s. 367-438); Barokní náboženská bratrstva v Čechách, Praha 2000;

Studie:

Pobělohorská rekatolizace – téma stále problematické, *ČČH* 96, 1998, s. 824-830; *The Emperor Leopold I and the Bohemian Lands*, *Historica* 3-4, 1996 (1997), Praha 1998 (1999), s. 69-88; Barokní náboženská bratrstva, šlechta a slavnosti, in: ed. V. Bůžek – P. Král, *Slavnosti a zábavy na dvorech a v rezidenčních městech raného novověku*, *Opera Historica* 8, *Editio Universitatis Bohemiae meridionalis*, České Budějovice 2000, s. 345-358; *Das Odium der Verrats und der Mythos der Loyalität*, in: *Polen und Osterreich im 18. Jahrhundert*, ed. W. Leitsch – S. Trawkowski, Varšava 2000, s. 7-17.3. dějiny 19. a 20. století

Doc. PhDr. Milan HLAVAČKA, CSc.

Zaměření: české a střeoevropské dějiny 18. a 19. století; dějiny do-pravy českých zemí a habsburské monarchie; dějiny všedního dne.

Profesní údaje: PhDr. 1982, CSc. 1985, habilitace 1995. Ústav čes-koslovenských a světových dějin ČSAV 1980-1991, Ústav českých dě-jin FFUK 1991-1999, Historický ústav AV ČR (od dubna 1999).

Člen redakčních rad: *ČČH*, *Dějiny a současnost*, *Historický*

obzor, Stře-dočeský sborník historický.

Pedagogické působení v Ústavu českých dějin FF UK Praha.

Výběrová bibliografie 1996-2001:

Knihy a edice:

Lexikon českých panovnických dynastií, Praha 1996 (spoluautor); Dějiny Prahy II., Praha 1997 (spoluautor); Karel Albrecht. Příběh druhého zimního krále, Praha 1997; Trojspolek (s M. Pečenkou), Praha 1999; Tajemství slavných (člen autorského kolektivu), Praha 1999; Příbuzní českých králů (s. M. Koldínskou a J. Čechurou), Praha 1999; Světové výstavy. Od Londýna 1851 po Hannover 2000 (s J. Haladou), Praha 2000; Historie českých spiknutí (kol. autorů), Praha 2000; Falza a podvody české historie (spoluautor), Praha 2001; Tajemství slavných I. a II. (spoluautor), Praha 2001; Dějiny novověku. Učebnice pro III. ročník gymnázia, Praha 2001.

Studie (od 1999):

Böhmen und die Habsburgermonarchie im Revolutionsjahr 1848/49, in: 1848 Revolution in Europa, ed. H. Timmermann, Berlín 1999, s. 199-208; Rakouská historiografie o 19. století, in: Badatelské problémy 19. století, Praha 2000, s. 55-60; Die Währe Mobilität: Reisen, in: Přednášky z XLIII běhu LŠSS, Praha 2000, s. 127-139; Historik a archivář Jaromír Čelakovský: pokus o psychografii, in: Růže stolistá, Strakonice 1999 (2001), s. 166-170; Obrázky z předbřeznového Rakouska, in: Studie k moderním dějinám, Praha 2001, s. 21-32. Doc. PhDr. Martin KUČERA, CSc.

Zaměření: české dějiny rakousko-uherského období, otázky poli-tic-ké moci, politického stranictví, společenské diferenciacie a kul-tur-ního života; příčiny rozpadu habsburské monarchie.

Profesní údaje: PhDr. 1986, CSc. 1991, docent 1994, v letech 1987–1990 studoval externě na Husově bo-ho-slo-vec-ké fakultě UK v Pra-ze. Ústav československých a světových dějin ČSAV 1986, His-to-rický ústav armády ČR 1990-1993, nyní Historický ústa-v AV ČR. Je členem vědecké rady Masarykova ústavu AV ČR.

Člen redakčních rad: Člen re-dak-ční rady Masarykova sborníku.

Pedagogické působení: rekvalifikační kurzy generálního štábu



ar-má-dy ČR, FFUK, PeF VŠP v Hradci Králové.

Výběrová bibliografie 1996-2001:

Knihy a edice:

Pekař proti Masarykovi (Historik a politika). Praha, Masarykův ústav AV ČR 1995; František Bauer, Bismarck v mezinárodní politice, ed. M. Kučera, Praha 2001.

Studie:

Souboj vedení mladočeské strany s Národními listy, Moderní dějiny 4, 1996, s. 71-113; Vnitřní opozice v České straně lidové, Moderní dějiny 5, 1997, s. 25-70; Dopisy Aloise Rašína politickým přátelům a staršímu bratru Jo-se-fo-vi z období perzekuce pokrokářského hnutí, Moderní dějiny 5, 1997, s. 179-279; K politické činnosti Antonína Rezka, Východočeské listy his-to-rické 11-12, 1997, s. 11-34; K reorganizaci České strany agrární. ČČH 96, 1998, s. 307-343; Bratři Grégrové a mladočeši v letech zrodu moderního českého stranictví, in: Bratři Grégrové a česká společnost v druhé polo-vi-ně 19. Století. Praha, Historický ústav AV ČR 1998, s. 87-127; Pekařův rok 1917. ČČH 94, 1996, s. 769-794; Čeští spisovatelé v letech první světové války, Literární archiv 30, 1998, s. 7-30; Evropský rozměr Masarykova vztahu k Rakousku-Uhersku, in: Evropanství a T.G.Masaryk, Hodonín 1999, s. 33-42; František Palacký a vývoj státoprávních představ české politiky na přelomu století, in: František Palacký, dějiny a dnešek, ed. F. Šmahel, Praha 1999, s. 257-275; Reakce na hilsneriádu v táboře českých radikálů, in: Hilsnerova aféra a česká společnost, Praha 1999, s. 73-88; T.G. Masaryk a Josef Kaizl, Moderní dějiny 7, Praha 2000, s. 123-166; Zapomenutý pokrokář Josef Grosman, in: Osobnost v politické straně, Olomouc 2000, s. 151-169; K politické orientaci Františka Langra, in: František Langr na prahu nového tisíciletí, Praha 2000, s. 31-46; Český politický katolicismus před první světovou válkou, ČČH 98, 2000, s. 83-118; Z Masarykovy korespondence, in: Odkaz, č. 12-13, 2000, s. 6-27; Pokus o vymezení úlohy čs. dobrovolníků 1918-1919, in: Studie k moderním dějinám, Praha 2001, s. 239-270; Spor o Otakara Hostinského, in: Charlotta G. Masaryková, Praha 2001, s.

93-119; Několik poznámek k Masarykově teorii politiky, in: T.G.Masaryk, idea demokracie a současné evropanství, Praha 2001, s. 79-98. PhDr. Jan NĚMEČEK, DrSc.

Zaměření: československé dějiny 1938-1945, zejména čs. zahraniční i domácí odboj, řešitel projektu MZV Dokumenty čs. zahraniční politiky 1918-1945.

Profesní údaje: PhDr. 1991, CSc. 1999, DrSc. 2001. Východočeské muzeum Pardubice 1978-1982, Historický ústav ČSAV 1989-1990, Historický ústav armády ČR 1990-1995, od 1995 Hist. ústav AV ČR.

Výběrová bibliografie 1996-2001:

Knihy a edice: Mašínové. Zpráva o dvou generacích, Praha 1998; Československo-sovětské vztahy v diplomatických jednáních 1939–1945. Dokumenty, díl 1 (březen 1939–červen 1943), Praha, Státní ústřední archiv 1998 (spolueditor); CD-ROM Dokumenty československé zahraniční politiky (Vznik Československa 1918, Češi a sudetoněmecká otázka (1939-1945) a Evropská integrace v dokumentech, ÚMV, Praha 1998 (spolueditor); Československo-sovětské vztahy v diplomatických jednáních 1939–1945. Dokumenty, díl 2 (červen 1943–duben 1945), Praha, SÚA 1999 (spolueditor); Hodža versus Beneš. Milan Hodža a slovenská otázka v zahraničním odboji za druhé světové války, Praha 1999 (spoluautor); Kauza tzv. Benešovy dekrety, Praha 1999 (spoluautor); Jaromír Kopecký, Ženeva. Politické paměti 1939-45 (editor), Praha 1999; Československá zahraniční politika v roce 1938, část 1 a 2, Praha 2000, 2001 (spolueditor); Válečné deníky Jana Opočenského, Praha 2001 (spolueditor).

Studie:

Edvard Beneš a Podkarpatská Rus 1939-1945, in: sborník Závěrečná fáze II. světové vojny a oslobodenie Slovenska, Bratislava 1996, s. 174-181; Československá diplomatická mise v Moskvě (březen–prosinec 1939), Moderní dějiny 4, Praha 1996, s. 221-277; Slovensko-polské vztahy v předvečer druhé světové války, Historický časopis (Bratislava) 45, 1997, č. 3, s. 440-454; Edvard Beneš a Sovětský svaz 1939-1940, Slovanské historické studie 23, Praha 1997, s. 179-193; Beneš a Hodža v

druhém zahraničním odboji 1939-1944, in: České země a Československo v Evropě XIX. a XX. století. Sborník prací k 65. narozeninám prof. dr. Roberta Kvačka, Praha 1997, s. 425-435; Okupace českých zemí 1939 a Společnost národů, Moderní dějiny 5, Praha 1997, s. 149-164; Vzepřít se nebo podrobit? K problémům československého druhého odboje, in: Doświadczenia trzech generacji Polaków, Czechów i Słowaków 1918-1998, Wrocław 1998, s. 179-192; Česko-Slovenská národní rada v Paříži 1940. Dokumenty, Moderní dějiny 6, 1998, s. 175-237; K počátkům druhého exilu Edvarda Beneše 1938-1939, ČČH, 96, 1998, č. 4, s. 803-823; Edvard Beneš v USA 1943 (spolueditor), Sborník archívních prací 1999, s. 469-565; Milan Hodža v USA a spory o řešení slovenské otázky, Moderní dějiny 7, 1999, s. 103-121; Rok 1942 v čs. zahraničním odboji, in: Rok 1942 v českém odboji, Praha 1999, s. 19-23; Edward Beneš a Władysław Sikorski, Dzieje najnowsze 32, 2000, s. 119-134; Sovětský svaz a osvobození Československa, in: SNP 1944, Banská Bystrica 1999 (2000), s. 234-247; Likvidace čs. zahraniční služby po 15. březnu 1939, AUC-Philosophica et Historica 11, 2000, s. 143-158; Zpráva o činnosti úřadu čs. vojenského atašé v Paříži po 15. březnu 1939 (s J. Kuklíkem), HaV 4, 2000, s. 780-805; Československá zahraniční politika po čs.-sovětské smlouvě 1943, in: Válečný rok 1944, Praha 2001, s. 71-86; Slovenská katolícká mise ve Francii 1939-40, in: Studie k moderním dějinám, Praha 2001, s. 361-375; Edvard Beneš a Sovětský svaz 1939-1945, SlPř 87, 2001, s. 313-343. PhDr. Pavla VOŠAHLÍKOVÁ, DrSc.

Zaměření: české a československé dějiny 19. a 20. století, zejména na problematika dějin všedního dne a mentalit do roku 1914.

Profesní údaje: PhDr. 1974, CSc. 1980, DrSc. 1998. Historický ústav od 1975; členka Komise pro obhajoby doktorských disertačních prací v oboru obecných a československých dějin.

Člen redakčních rad: Moderní dějiny, Zpravodaj Historického klubu.

Výběrová bibliografie 1996-2001:

Knihy a edice:

Československo a svět 1918-1938. Dějepis. Nová doba. SPL Práce, Praha, 1. vydání 1996, 2. vydání 1999; Von Amts wegen. K. k. Beamte erzählen. Ed. P. Vošahlíková, Böhlau Verlag, Wien 1998; Jak se ži-lo za časů Františka Josefa I., Praha 1997; Zlaté časy české re-klamy, Praha 1999.

Studie:

Češi na Slovensku – Slováci v Čechách a na Moravě. Tvůrci legend a mýtů na přelomu 19. a 20. století, Moderní dějiny 3, 1996, s. 7-22; Der Weg vom Handwerk zur Industrie in der Augen der Zeitgenossen. Der alltagshistorische Ansatz in der technikhistorischen Biograp-hieschreibung. BIOS, Sonderheft 1998, Roč. 11, s. 166-174; Kobiety a sprawa równouprawnienia w latach na przelomie XIX i XX wie-ku. In: Kobieta i swiat polityki, Warszawa, Uniwersytet War-szaw-ski 1995, s. 275-289; Řemeslo a řemeslníci v rytmu všedního dne ve 2. polovině 19. sto-le-tí, in: Studie k sociálním dějinám 19. století, sv. 6, Opa-va–Kut-ná Hora–Praha 1996, s. 47-63; Kroměřížský sněm očima pamětníků. Průběh a výsledky. In: Kro-mě-říž-ský sněm 1848-1849 a tradice parlamentarismu ve střední Evro-pě, Kroměříž 1998, s. 278-288; Počátky českého liberalismu v době Františka Palackého, in: František Palacký 1798-1998. Dějiny a dnešek. Praha 1999, s. 289-299; Beamtenbiographie als Quelle für eine Sozialgeschichte, Zeitschrift für Biographienforschung und Oral History 2, 1999, s. 209-221; Der Einfluss und die Stellung der Beamten im Leben der Tschechischen Gesellschaft, Prager Wirtschaft- und sozialhistorische Mitteilungen 5, 1999, s. 85-97; Dvacátá léta v české reklamě, in: Studie k moderním dějinám, Praha 2001, s. 291-304. PhDr. Jindřich DEJMEK, Dr.

Zaměření: dějiny československé zahraniční politiky 1918-1945, dě-jiny mezinárodních vztahů v 19. a 20. století, edice diplo-ma-tic-kých dokumentů.

Profesní údaje: PhDr. 1989, Dr. 1996. SÚA Praha 1989-90, Památník od-boje při VHÚ Praha 1990-1993, FSV UK 1994-1995, od 1995 Histo-ric-ký ústav AV ČR.

Pedagogické působení na Filozofické fakultě UK.

Výběrová bibliografie 1996-2001:

## Knihy a edice:

Historik v čele diplomacie: Kamil Krofta. Studie z dějin česko-slovenské zahraniční politiky v letech 1936-38. Praha, Karolinum 1998; Kauza: tzv. Benešovy dekrety. Historické kořeny a souvislosti. Praha, HÚ 1999 (spoluautor); Dokumenty čs. zahraniční politiky 1938, část 1 a 2 (hlavní editor), Praha 2000, 2001; Dokumenty československé zahraniční politiky. Československo na pařížské mírové konferenci 1919 (spolueditor), Praha 2001; Edvard Beneš: cirkulární telegramy (spolueditor), Praha 2001.

## Studie:

Kamil Hoffmann jeho berlínské politické deníky. (Poznámky o novém pra-menu k dějinám československé diplomacie a československo-ně-mec-kých vztahů ve třicátých letech), ČČH 1996, s. 830-853; Pokus o československo-polské sblížení počátkem třicátých let a je-ho nezdár (1932-1934), Moderní dějiny 4, 1996, s. 195-220; Nacistická třetí říše a československá diplomacie 1933-1938, Moderní dějiny 5, 1997, s. 119-147; Zahraniční itinerář minitra dr. Edvarda Beneše v letech 1919-1935, Moderní dějiny 5, 1997, s. 279-314; Velká Británie a země střední a východní Evropy mezi světovými válkami: přehled bádání po roce 1945, ČČH 96, s. 380-396; Československo-britské vztahy v rámci locarnského bezpečnostního systému (1925-1936) (Náčrt hlavních problémů), Moderní dějiny 6, 1998, s. 7-98; K československo-sovětským politickým vztahům ve druhé polovině třicátých let, ČČH 97, 1999, č. 1, s. 80-106; Milan Hodža a československá zahraniční politika v třicátých letech (1935-1938), Moderní dějiny 7, 1999, s. 65-84; Korespondence Kamila Krofty s Edvardem Benešem. Část II (1927-1938), Sborník archivních prací 48, 1998, s. 95-196; Baltické státy a projekt Východního paktu (1933-1935), in: České země a Československo v Evropě XIX. a XX. století. Sborník prací k 65. narozeninám prof. Roberta Kvačka. Praha 1997, s. 277-316; Ministr Józef Beck a jeho zahraniční politika v pohledu československých diplomatů 1932-1939. (Příspěvek k dějinám československo-polských diplomatických vztahů), Slovanské Historické studie 23, 1997,

s. 105-144; Czechoslovak Foreign Policy and the Search for Security in Central Europe between the World Wars (A Survey of Basic Problems), *Historica* 3-4, 1996-1997, s. 65-104; Československá zahraniční politika 1919-1938: pokus o historio-graphic-kou bilanci, in: J. Harna (red.), *Reflexe dějin první Čes-ko-slo-venské republiky v české a slovenské historiografii*, Praha 1998, s. 105-144; Československá zahraniční politika a snahy o bezpečnost ve střed-ní Evropě, in: M. Pulaski, J. Valenta (red.), *Doświadczenia tr-zech generacji Polaków, Czechów a Słowaków 1918-1998*, Wrocław 1998, s. 83-120; Velká Británie a nové uspořádání střední Evropy 1918-1919 (Pře-hled hlavních problémů a tendencí), in: O. Švorc, L. Harbulová (red.), *Stredoeurópske národy na križovatkách novodobých dejín 1848-1918*. Prešov-Bratislava 1999, s. 252-269; Velká Británie v zahraniční politice Československa 1918-1938 (Náčrt hlavních problémů), in: J. Harna, J. Valenta, E. Voráček (red.), *Československo 1918-1938. Osudy demokracie ve střední Evropě*. Praha 1999, sv. II, s. 526-541; Litwa a projekty bezpieczeństwa w Europie północno-wschodniej w pierwszej połowie lat trzydziestych. *Studia z dziejów Rosji i Europy Środkowo-Wschodniej*, XXXIV, 1999, s. 69-96; Edvard Beneš a Polska międzywojenna, *Dzieje najnowsze* 3, 2000, s. 89-118; Kamil Krofta, ein Historiker in Dienst der Republik, in: *Prager Professoren unter dem Hakenkreuz*, ed. M. Glettler – A. Míšková, Vídeň 2000; Britský appeasement: bilance půl století trvající diskuse, *ČČH* 98, 2000, s. 130-148; Československá diplomacie v době Druhé republiky, *AUC Phil.-Hist.*, Praha 2000, s. 8-27; The First five Years of Anglo-Czechoslovak Relations, 1918-1923, *Historica* 5-6, 2000, s. 161-222; Velká Británie a Československo v době jednání o Západní garanční pakt, *ČČH* 98, 2000, s. 774-805; Quelques données fondamentales sur la politique étrangere et la diplomatie de la Tchecoslovaquie dans les années 50. et 60., in: *Les politiques étrangères des États satellites de l'URSS, 1945-1989*, ed. A. Marés, Prague 2001, s. 63-85; Britská diplomacie, Sudety a Henleinova Sudetoněmecká strana, *Moderní dějiny* 9, 2001, s. 161-237; Edvard Beneš a fenomén

Ruska mezi světovými válkami, SLPř 87, 2001, s. 165-188; Velká Británie a Československo v době jednání o nový evropský bezpečnostní systém, in: Studie k moderním dějinám, Praha 2001, s. 329-360. PhDr. Jan GEBHART, CSc.

Zaměření: dějiny střední Evropy 20. století, zejména období druhé světové války, národněosvobozenecký boj proti nacistické okupaci českých zemí.

Profesní údaje: PhDr. 1975, CSc. 1981. Ústav pro ekonomii a mezinárodní politiku 1969-1970, referent na MNO 1970-1974, Vojenský historický ústav 1974-1984, Historický ústav od 1984. Od r. 1994 zastává funkci předsedy vědecké rady Historického ústavu AV ČR, v letech 1992-1998 byl členem Akademického sněmu AV ČR, působí ve vědeckých radách Ústavu pro soudobé dějiny AV ČR a Filozofické fakulty UK. Člen komise společenských věd GA ČR.

Člen redakčních rad: Historie a vojenství, Slovanský přehled, Moderní dějiny, Slovanské historické studie.

Pedagogické působení na Ústavu českých dějin FF UK v Praze.

Výběrová bibliografie 1996-2001:

Knihy a edice:

Dramatické i všední dny protektorátu, Praha 1996 (s J. Kuklíkem); Politická elita meziválečného Československa 1918-1938, Praha 1998 (člen autorského kolektivu); Kronika českých zemí, Praha 1999 (člen autorského kolektivu)

Studie:

Českoslovenští vojenští zpravodajci v Paříži (1939-1940), Moderní dějiny 1995 (1996), č. 3, s. 129-138; Česká politika a zákon o autonomii Slovenska, spoluautor J. Kuklík, in: České země a Československo v Evropě XIX. a XX. století. Sborník prací k 65. narozeninám prof. dr. R. Kvačka, s. 357-379; – člen autorského kolektivu; Migrace českého obyvatelstva v letech 1938-1939 (Poznámky ke stavu výzkumu). ČČH 96, 1998, s. 561-573; Vědci a domácí rezistence (spoluautor J. Kuklík), in: Věda v českých zemích za druhé světové války. Sborník z konference. Archiv AV ČR, Praha 1998, s. 353-360; Česká rezistence na domácí frontě. In: Národ žije. 1918-1998. Praha, Národní osvobození, 1998, s. 37-48; Někteří z mnohých. K

činnosti Josefa Fischera, Karla Bondyho a Miloše Bondyho v českém odboji za druhé světové války, in: Postavení a osudy židovského obyvatelstva v Čechách a na Moravě v letech 1939-44, Praha 1998, s. 145-161; Proměny válečné propagandy ve světových konfliktech 20. století, Historie a vojenství 1, 2000, 3-13; Češi a čechoslovákismus ve druhém odboji, AUC, Studia Historica 48, 2000, s. 45-58; Retrospektiva a desiderata. Desetiletá bilance české historiografie období let 1938-45, in: Deset let českých dějin, Praha 2001, s. 24-41; Výnos o zřízení Protektorátu Čechy a Morava, in: 60 let od hitlerovské okupace Československa, Praha 2000 (2001), s. 8-12. PhDr. Josef HARNA, CSc.

Zaměření: politické dějiny 19. a 20. století, zejména problematika dějin politických stran a vývoje politického stranictví do roku 1948, česko-slovenské vztahy. Profesní údaje: PhDr. 1970, CSc. 1972. Zemědělské učiliště Valašské Klobouky 1962-1964, UŠ stavební Brno 1965-1966, Historický ústav od r. 1966. Člen Česko-slovenské komise historiků, člen Česko-ruské komise historiků a archivářů.

Člen redakčních rad: Moderní dějiny, ČČH, Slovanský přehled.

Pedagogické působení na FF UK v Praze.

Výběrová bibliografie 1996-2001:

Knihy a edice:

Politické programy českého národního socialismu (edice pramenů), Praha 1998; Politická elita meziválečného Československa. Kdo byl kdo 1918 – 1938, Praha 1998 (člen autorského kolektivu); Dějiny českých zemí II. Od poloviny 18. století do vzniku české republiky, Praha 1998.

Studie:

Reflexe první Československé republiky v české veřejnosti po osvobození z nacistické okupace. In: K poctě Jaroslava Marka. Sborník prací k 70tým narozeninám prof. dr. Jaroslava Marka, Historický ústav AV ČR Praha, 1996, s. 216-226; Úvahy nad charakterem a smyslem českého slovakofilství na přelomu 19. a 20. století. Moderní dějiny 5, 1997, s. 7-24; Česká a slovenská historiografie a publicistika o Podkarpatské Rusi. In: Česko-slovenská historická ročenka 1997, s. 13-19; T. G.



Masaryk a vývoj německých aktivistických stran 1926-1929. In: T. G. Masaryk a vztahy Čechů a Němců, vyd. Ma-sa-ry-ko-va společnost, Praha 1997 s. 187-210; Konflikt principu národního a občanského v politickém životě první Československé republiky. In: Acta Universitatis Palackiana Olomucensis, 1998; Kroměřížský sněm, impuls k vývoji parlamentarismu ve střední Evropě – Der Reistag von Kremsier, Impuls zur Entwicklung des Parlamentarismus in Mitteleuropa. In: Kroměřížský sněm 1848-1849 a tradice parlamentarismu ve střední Evropě. Sborník příspěvků ze stejnojmenné mezinárodní konference konané v rámci oslav 150. výročí říšského sněmu v Kroměříži. Kroměříž 1998, s. 15-22; Politické stranictví a role politických stran v první Česko-slovenské republice. Problémy výzkumu a stav poznání ke konci století. In: Reflexe dějin první Československé republiky v české a slovenské historiografii. Red. J. Harna, Praha, Historický ústav 1998, s. 41-62; Svár občanského a národního principu v politickém životě první Československé republiky. In: Sborník Prací historických XV, Acta Universitatis Palackiana Olomucensis – Facultas philo-so-phi-ca 27, Vydavatelství Univerzity Palackého, Olomouc 1998, s. 159-167; Die Erste Tschechoslowakische Republik in der Tschechischen Historiographie. Bohemia. Zeitschrift für Geschichte und Kultur der böhmischen Länder, B. 40/1999, Heft 1, S. 129-145; Úvahy nad charakterem a smyslem českého slovakofilství z přelomu 19. a 20. století. In: Slovensko na začiatku 20. storočia. Spoločnosť, štát a národ v súradniciach doby, ed. M. Podrimavský – D. Kováč, Bratislava 1999, s. 152-167; Reakce české a slovenské veřejnosti na nástup Milana Hodži do čela československé vlády, Moderní dějiny 7, Praha 1999, s. 48-64; Česká historiografie a trendy výzkumu meziválečného Československa ke konci 20. století, In: Československo 1918-1938, Praha 1999, s. 41-47; Agrární hnutí do roku 1938, in: Přehled politického stranictví 1961-1998, ed. P. Marek a kol., Olomouc 2000, s. 164-184; Stranickopolitický systém v Československu 1918-38, tamtéž, s. 31-41; Český národní socialismus, tamtéž, s. 119-131; Agrární strana v Republice

československé, in: Politická a stavovská hnutí ve 20. století, Uherské Hradiště 2000, s. 37-46; Masaryk a politické strany, in: T.G.Masaryk a politická státnost, Praha 2001, s. 61-72; Profesní a věková struktura členů poslanecké sněmovny NS v období první Československé republiky, in: Studie k moderním dějinám, Praha 2001, s. 315-328; Specifika výzkumu dějin Moravy první poloviny 20. století, in: Dějiny Moravy a Matice moravská, Brno 2000 (2001), s. 223-232. Jaroslav ŠEBEK, PhD.

Zaměření: politické, sociální a církevní dějiny 19. a 20. století, dějiny českých zemí a Československa, sudetoněmecká problematika, politický vývoj v Rakousku a Německu 1918-1945.

Profesní údaje: Mgr. 1993, PhD. 1999. Od 1995 Historický ústav AV ČR. Výkonný redaktor Bulletinu Historického ústavu, revue Historica a Bulletinu Česko-moravské komise pro srovnávací církevní dějiny.

Pedagogické působení na FF UK.

Výběrová bibliografie 1996-2001:

Knihy a edice:

Kronika Českých zemí, Praha 1999 (spoluautor)

Studie:

Masaryk, Beneš, Hrad a Němci (1935-38), in: T. G. Masaryk, Češi a Němci, Praha 1997, s. 247-266; Parlamentní volby v roce 1929, in: Český časopis historický 96, 1998, s. 102-138;

Německá křesťanskosociální strana v období hospodářské krize v letech 1929-1933, in: Časopis Národního muzea. Řada historická, 1999, s. 72-95; Deutsche Christlichsoziale Volkspartei v polovině 30. let (Odraz politiky novoaktivismu), in: K novověkým sociálním dějinám českých zemí III. Od války k válce, Praha 1998, s. 89-104; Robert Mayr-Harting, profil univerzitního profesora a politika česko-německého sblížení, odpůrce hnědé totality, in: Acta Universitatis Carolinae – Historia Universitatis Carolinae Praagensis, 1999, Tom. XXXIX. Fasc. 1-2, Pag. 35-47; Národnostní problémy první ČSR v historiografické reflexi (Stav ke konci 20. století), in: Reflexe dějin první Československé republiky v české a

slovenské historiografii, Praha 1998, s. 89-104; Německý novoaktivismus, in: Československo 1918-1938, usp. J. Harna, J. Va-len-ta, E. Voráček. Praha 1999, s. 640-643; Politické elity německé křesťanskosociální, in: Osobnost v politické straně, Olomouc 2000, s. 416-429; Německé politické strany v ČSR 1918-38, in: Přehled politického stranictví, ed. P. Marek, s. 266-278; Antisemitismus v německém katolickém prostředí, in: Židé v Sudetech, Praha 2000, s. 87-99; Historicko-kulturní kořeny polarizace v katolické církvi, in: Polarizace v katolické církvi? Olomouc 2000 (2001), s. 36-45; Pokus o srovnání českého a rakouského politického katolicismu v letech 1918-1933, Moderní dějiny 8, 2000 (2001), s. 181-195; Zkoumání církevních dějin v období první republiky – bílá místa, in: České církevní dějiny, Brno 2000 (2001), s. 69-77; Encyklika Quadragesimo anno, její recepce a vliv na katolické prostředí v českých zemích, soudobé dějiny 8, 2001, s. 365-83. Příloha č. 2 Materiální zabezpečení rozšířeného doktorského studijního programu české dějiny ze strany HÚ:1. Využívání ústavní knihovny a studovny za podmínek stejných s podmínkami pracovníků ústavu.

Knihovna HÚ představuje specializovaný knižní fond, který vznikl od založení Státního ústavu vydavatelského v roce 1921. V roce 1993 byl do knihovny inkorporován knižní fond bývalého Ústavu pro dějiny střední a východní Evropy, což obnášelo 70 000 jednotek v podobě často jedinečných prací k dějinám především slovanských států. V současné době knihovna zahrnuje více než 225 000 jednotek specializované historické literatury včetně několika stovek tisků vydaných před rokem 1700. V roce 1993 knihovna získala odkazem soubor knih z majetku profesora Volkera Presse (univerzita Tübingen), obsahující na 10 000 publikací k evropským dějinám 16. – 19. století. Zvláštní sbírku tvoří kolekce kandidátských disertací z českých a československých dějin, které byly obhájeny v HÚ. Roční přírůstek představuje kolem 1600 titulů, při jejichž získávání knihovna spolupracuje s 287 institucemi doma i v zahraničí.

Knihovna má dále ve svém fondu více než 250 titulů časopisů,

studovna disponuje širokým rejstříkem referenční literatury, základními edicemi, biografickými příručkami, encyklopediemi, jazykovými slovníky apod. Od roku 1992 jsou přírůstky počítačově katalogizovány a zpřístupněny na celoakademickém katalogu Excalibur, starší fondy jsou v podobě naskenovaných katalogových lístků přístupny na lokální síti.<sup>2</sup> Využívání pozůstalosti Augusta Sedláčka a mapové sbírky, které spravuje HÚ;

Pozůstalost A. Sedláčka vznikla jako výsledek odborné činnosti tohoto významného českého historika (1843-1926) a jeho spolupracovníků. Jádro fondu tvoří kartotéka obsahující přes 200 000 lístků, která spolu s více než 200 sešity excerpt představuje cennou pomůcku pro českomoravský historický místopis, genealogii, heraldiku, sfragistiku a vlastivědu středověku a raného novověku, který pořídil A. Sedláček v českých, moravských a zahraničních archívech. Unikátní sbírka zachycuje i prameny nyní již zničené či neznámé.

Mapová sbírka Historického ústavu vznikala původně při Státním historickém ústavu vydavatelském od roku 1931 výměnou, nákupem či dary, přičemž k dárcům náležel Pražský hrad, Historický klub, Národní kulturní komise a jiné významné instituce. Po 2. světové válce se sbírka rozrostla o konfiskáty, od poloviny 50. let byla systematicky doplňována hodnotnými přírůstky. Nyní fond obsahuje cca 6200 mapových a 1200 atlasových jednotek, které se člení na oddíl obecně zeměpisný, oddíl topografických a tématických map a plánů českých zemí, evropských států a zemí světa a na oddíl atlasů. Významný celek tvoří rukopisné a tištěné mapy a plány českých zemí 17. – 19. století s množstvím cenných unikátů (Müllerova mapa Čech z roku 1720, Jüttnerův plán Prahy z roku 1816). Bohatě jsou ve sbírce zastoupeny mapy menších územních celků od 18. století (panství, krajů, okresů, okresních hejtmanství a správního členění Československa po roce 1918). Evropská kartografická díla zahrnují mapy především Rakouska, Rakousko-Uherska a Čech, ale i ostatních států od 18. století.

Z atlasů jsou významně zastoupena významná díla evropské produkce 17. – 19. století (z nejstarších Orteliovy a

Homannovy atlasy, dále Stielerovy a Andréovy), sbírka mj. obsahuje ucelený soubor dochovaných obecně zeměpisných a historických školních atlasů od poloviny 19. století.

### 3. Využívání služeb bibliografického centra

Bibliografické centrum eviduje veškerou českou a slovenskou historickou produkci a publikuje periodické bibliografické soupisy k českým dějinám. V současnosti obsahuje počítačová databáze 33 000 bibliografických záznamů a obsluhuje databázi ASEP, sloužící k evidenci publikační činnosti pracovníků HÚ (od roku 1990 přes 2000 záznamů, dostupných na [www.cas.lib.cz](http://www.cas.lib.cz)). Bibliografické záznamy jsou průběžně zpracovávány v programu ISIS a zpřístupňovány na lokální síti ve studovně ústavu. Ve spolupráci se Základním informačním střediskem Historického ústavu SAV v Bratislavě a Herderovým institutem v Marburgu připravují bibliografové rozsáhlou databanku historické produkce zemí střední a východní Evropy. Centrum dále zajišťuje rozmanité rešeršní služby pro badatele.

### 4. Využívání počítačové kapacity ústavu, hardware i software bude specifikováno dohodou mezi pracovišti.

Příloha č. 3 Dohoda o konkretizaci podmínek ke smlouvě o akreditaci rozšířeného doktorského studijního programu české dějiny, uzavřená mezi Filozofickou fakultou Univerzity Karlovy a Historickým ústavem Akademie věd ČR. I. V rámci Filozofické fakulty UK (dále FF) bude Historický ústav AV ČR (dále HÚ) spolupracovat při uskutečňování doktorského studijního programu s Ústavem českých dějin. II. Spolupráce bude vymezena následujícími podmínkami:

1. HÚ a FF budou koordinovat určování rámcových témat disertačních prací s ohledem na nosné badatelské programy obou pracovišť;
2. HÚ a FF budou spolupracovat při výběru školitelů a konzultantů;
3. HÚ a FF budou spolupracovat při určování oponentů disertačních prací a členů zkušebních komisí pro státní doktorské zkoušky studijního programu české dějiny;
4. Historický ústav bude mít zástupce v oborové radě studijního programu české dějiny;
4. Studenti studijního programu české dějiny budou moci podle možností přednostně využívat badatelské kapacity HÚ;
5. HÚ a FF budou spolupracovat v rámci studijního programu české dějiny

ve smyslu všech dalších podmínek, vyplývajících ze znění Dohody o vzájemné spolupráci při uskutečňování doktorských studijních programů mezi Akademií věd ČR a Univerzitou Karlovou ze 4. dubna 1999.

---